

KỸ THUẬT SỐ

ThS. Phạm Thị Đan Ngọc
Khoa Kỹ Thuật Điện Tử 2
Email: ngocptd@ptithcm.edu.vn

Ngày 19 tháng 10 năm 2014

Tóm tắt nội dung

Tóm tắt nội dung

- Hệ thống điện tử, thiết bị điện tử

Tóm tắt nội dung

- Hệ thống điện tử, thiết bị điện tử

Tóm tắt nội dung

- Hệ thống điện tử, thiết bị điện tử

Các linh
kiện điện,
điện tử

Các mạch
điện tử

Các thiết bị,
hệ thống
điện tử

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự
  - Trong khoa học, công nghệ hay cuộc sống đời thường, ta thường xuyên phải tiếp xúc với số lượng.

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự
  - Trong khoa học, công nghệ hay cuộc sống đời thường, ta thường xuyên phải tiếp xúc với số lượng.
  - Số lượng có thể đo, quản lý, ghi chép, tính toán nhằm giúp cho các xử lý, ước đoán phức tạp hơn.

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự
  - Trong khoa học, công nghệ hay cuộc sống đời thường, ta thường xuyên phải tiếp xúc với số lượng.
  - Số lượng có thể đo, quản lý, ghi chép, tính toán nhằm giúp cho các xử lý, ước đoán phức tạp hơn.
- Cách biểu diễn số lượng:

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự
  - Trong khoa học, công nghệ hay cuộc sống đời thường, ta thường xuyên phải tiếp xúc với số lượng.
  - Số lượng có thể đo, quản lý, ghi chép, tính toán nhằm giúp cho các xử lý, ước đoán phức tạp hơn.
- Cách biểu diễn số lượng:
  - Số: ví dụ: ....

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự
  - Trong khoa học, công nghệ hay cuộc sống đời thường, ta thường xuyên phải tiếp xúc với số lượng.
  - Số lượng có thể đo, quản lý, ghi chép, tính toán nhằm giúp cho các xử lý, ước đoán phức tạp hơn.
- Cách biểu diễn số lượng:
  - Số: ví dụ: ....
  - Tương tự: ví dụ: ....

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự
  - Số: Là dạng biểu diễn trong đó các giá trị thay đổi từng nấc rời rạc.

Tóm tắt nội dung

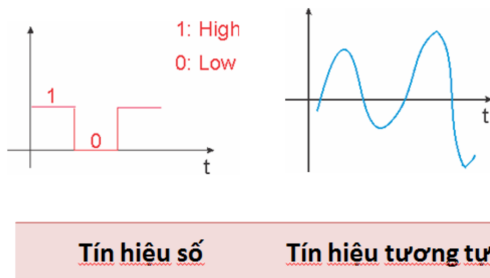
- Số và tương tự
  - Số: Là dạng biểu diễn trong đó các giá trị thay đổi từng nấc rời rạc.
  - Tương tự: là dạng biểu diễn với sự biến đổi liên tục của các giá trị.

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự
  - Số: Là dạng biểu diễn trong đó các giá trị thay đổi từng nấc rời rạc.
  - Tương tự: là dạng biểu diễn với sự biến đổi liên tục của các giá trị.
- Phân biệt sự khác nhau giữa mạch số và mạch tương tự.

Tóm tắt nội dung

- Số và tương tự
  - Số: Là dạng biểu diễn trong đó các giá trị thay đổi từng nấc rồi rạc.
  - Tương tự: là dạng biểu diễn với sự biến đổi liên tục của các giá trị.
- Phân biệt sự khác nhau giữa mạch số và mạch tương tự.

Hình : Phân biệt mạch số và mạch tương tự.

Tóm tắt nội dung

- Ưu điểm và khuyết điểm của mạch số so với mạch tương tự.

Tóm tắt nội dung

- Ưu điểm và khuyết điểm của mạch số so với mạch tương tự.
  - Các hệ thống số dễ thiết kế hơn.

Tóm tắt nội dung

- Ưu điểm và khuyết điểm của mạch số so với mạch tương tự.
  - Các hệ thống số dễ thiết kế hơn.
  - Lưu trữ thông tin dễ.

Tóm tắt nội dung

- Ưu điểm và khuyết điểm của mạch số so với mạch tương tự.
  - Các hệ thống số dễ thiết kế hơn.
  - Lưu trữ thông tin dễ.
  - Độ chính xác cao hơn.

Tóm tắt nội dung

- Ưu điểm và khuyết điểm của mạch số so với mạch tương tự.
  - Các hệ thống số dễ thiết kế hơn.
  - Lưu trữ thông tin dễ.
  - Độ chính xác cao hơn.
  - Các xử lý có thể lập trình được.

Tóm tắt nội dung

- Ưu điểm và khuyết điểm của mạch số so với mạch tương tự.
  - Các hệ thống số dễ thiết kế hơn.
  - Lưu trữ thông tin dễ.
  - Độ chính xác cao hơn.
  - Các xử lý có thể lập trình được.
  - Ít bị ảnh hưởng bởi nhiễu.

Tóm tắt nội dung

- Ưu điểm và khuyết điểm của mạch số so với mạch tương tự.
  - Các hệ thống số dễ thiết kế hơn.
  - Lưu trữ thông tin dễ.
  - Độ chính xác cao hơn.
  - Các xử lý có thể lập trình được.
  - Ít bị ảnh hưởng bởi nhiễu.
  - Có thể chế tạo nhiều mạch số trong các chip.

Cách đánh giá

- Chuyên cần: 10 %.
- Kiểm tra giữa kỳ: 20 %.
- Thí nghiệm thực hành: 10 %.
- Thi kết thúc: 60 %.

Tài liệu tham khảo

1. Giáo trình kỹ thuật số; Trần Văn Minh; NXB Bưu điện 2002.
2. Lý thuyết mạch logic và Kỹ thuật số; Nguyễn Xuân Quỳnh; NXB Bưu điện 1984.
3. Kỹ thuật số; Nguyễn Thúy Vân; NXB Khoa học và kỹ thuật 1994
4. Kỹ thuật số 1; Nguyễn Như Anh; Nhà xuất bản Đại học Quốc gia TP. HCM.
5. Fundamentals of logic design, fourth edition; Charles H. Roth; Prentice Hall 1991.
6. Digital engineering design; Richard F.Tinder; Prentice Hall 1991.
7. Digital design principles and practices; John F.Wakerly; Prentice Hall 1990.

NỘI DUNG CHƯƠNG TRÌNH

- 1 Chương 1: Đại số Boole và các cổng logic cơ bản
- 2 Chương 2: Hệ tổ hợp
- 3 Chương 3: Mạch tuần tự
- 4 Chương 4: Mạch phát xung và tạo dạng xung
- 5 Chương 5: Bộ nhớ bán dẫn

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

Hệ nhị phân		Hệ bát phân		Hệ thập phân		Hệ thập lục phân	
0000	1000	00	10	0	8	0	8
0001	1001	01	11	1	9	1	9
0010	1010	02	12	2	10	2	A
0011	1011	03	13	3	11	3	B
0100	1100	04	14	4	12	4	C
0101	1101	05	15	5	13	5	D
0110	1110	06	16	6	14	6	E
0111	1111	07	17	7	15	7	F

Hình : Bảng hệ thống số.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

- Cơ số r - *radix*: là số lượng ký tự chữ số được sử dụng để biểu diễn trong hệ thống số đếm.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

- *Cơ số r - radix*: là số lượng ký tự chữ số được sử dụng để biểu diễn trong hệ thống số đếm.
- *Trọng số*: là đại lượng biểu diễn cho vị trí của một con số trong chuỗi số.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

- *Cơ số r - radix*: là số lượng ký tự chữ số được sử dụng để biểu diễn trong hệ thống số đếm.
- *Trọng số*: là đại lượng biểu diễn cho vị trí của một con số trong chuỗi số.
- *Giá trị*: tính bằng tổng theo trọng số.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

- *Cơ số r - radix*: là số lượng ký tự chữ số được sử dụng để biểu diễn trong hệ thống số đếm.
- *Trọng số*: là đại lượng biểu diễn cho vị trí của một con số trong chuỗi số.
- *Giá trị*: tính bằng tổng theo trọng số.

$$\text{Giá trị} = \sum (\text{Ký số} \times \text{trọng số}).$$

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

- Số thập phân

4	0	7	.	6	2	5
10^2	10^1	10^0	.	10^{-1}	10^{-2}	10^{-3}
4×10^2	0×10^1	7×10^0	.	6×10^{-1}	2×10^{-2}	5×10^{-3}
400	0	7	.	0.6	0.02	0.005

$$400 + 0 + 7 + 0.6 + 0.02 + 0.005 = \underline{\underline{407.625}}$$

Hình : Giá trị số thập phân.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

- Số nhị phân

1	0	1	.	0	1	1
2^2	2^1	2^0	.	2^{-1}	2^{-2}	2^{-3}
1×2^2	0×2^1	1×2^0	.	0×2^{-1}	1×2^{-2}	1×2^{-3}
4	0	1	.	0	0.25	0.125

$$4 + 0 + 1 + 0 + 0.25 + 0.125 = \underline{\underline{5.375}}$$

Hình : Giá trị số nhị phân.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

1. Các hệ thống số đếm.

- Số thập lục phân

5	A	0	.	4	D	1
16^2	16^1	16^0	.	16^{-1}	16^{-2}	16^{-3}
5×16^2	10×16^1	0×16^0	.	4×16^{-1}	13×16^{-2}	1×16^{-3}
1280	160	0	.	0.25	0.0508	0.0002

$$1280 + 160 + 0 + 0.25 + 0.0508 + 0.0002 = \underline{\underline{1440.301}}$$

Hình : Giá trị số thập lục phân.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

- Từ nhị phân sang bát phân:
Ví dụ: $110010010.110_2 \rightarrow 622.6_8$

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

- Từ nhị phân sang bát phân:
Ví dụ: $110010010.110_2 \rightarrow 622.6_8$
- Từ nhị phân sang hệ thập lục phân.
Ví dụ: $110010010.110_2 \rightarrow 192.C_{16}$

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

- Từ nhị phân sang bát phân:
Ví dụ: $110010010.110_2 \rightarrow 622.6_8$
- Từ nhị phân sang hệ thập lục phân.
Ví dụ: $110010010.110_2 \rightarrow 192.C_{16}$
- Từ bát phân sang nhị phân.
Ví dụ: $2035.01_8 \rightarrow ?_2$

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

- Từ nhị phân sang bát phân:
Ví dụ: $110010010.110_2 \rightarrow 622.6_8$
- Từ nhị phân sang hệ thập lục phân.
Ví dụ: $110010010.110_2 \rightarrow 192.C_{16}$
- Từ bát phân sang nhị phân.
Ví dụ: $2035.01_8 \rightarrow ?_2$
- Từ thập lục phân sang nhị phân.
Ví dụ: $1DB.A9_{16} \rightarrow ?_2$

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

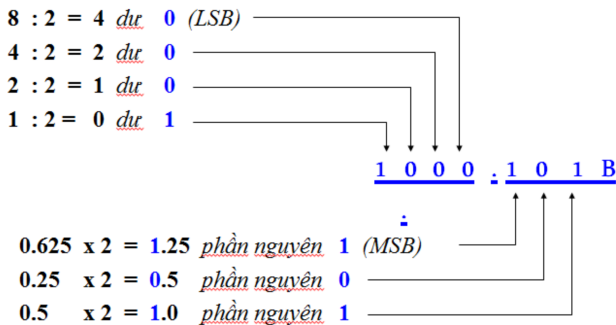
- Từ thập phân sang nhị phân:

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

- Từ thập phân sang nhị phân:

8 . 625

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

- Từ thập phân sang thập lục phân:

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

2. Chuyển đổi cơ số

- Từ thập phân sang thập lục phân:

1 4 8 0 . 4 2 9 6 8 7 5

$$\begin{array}{lcl} 1480 : 16 = 92 \text{ dư } 8 \text{ (LSD)} & \xrightarrow{\hspace{1cm}} & \\ 92 : 16 = 5 \text{ dư } 12 & \xrightarrow{\hspace{1cm}} & \\ 5 : 16 = 0 \text{ dư } 5 & \xrightarrow{\hspace{1cm}} & \end{array}$$

5 C 8 . 6 E H

$$\begin{array}{lcl} 0.4296875 \times 16 = 6.875 \text{ phần nguyên } 6 \text{ (MSD)} & \xrightarrow{\hspace{1cm}} & \\ 0.875 \times 16 = 14.0 \text{ phần nguyên } 14 & \xrightarrow{\hspace{1cm}} & \end{array}$$

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

- Các tính chất của số nhị phân.
  - Số nhị phân n bit có 2^n giá trị từ $0 \rightarrow 2^n - 1$.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

- Các tính chất của số nhị phân.
  - Số nhị phân n bit có 2^n giá trị từ $0 \rightarrow 2^n - 1$.
  - Số nhị phân có giá trị $2^n - 1$: 1 ... 1 (n bit 1), và giá trị 2^n : 10 ... 1 (n bit 0).

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

- Các tính chất của số nhị phân.
  - Số nhị phân n bit có 2^n giá trị từ $0 \rightarrow 2^n - 1$.
  - Số nhị phân có giá trị $2^n - 1$: 1 ... 1 (n bit 1), và giá trị 2^n : 10 ... 1 (n bit 0).
  - Số nhị phân có giá trị lẻ là số có $\text{LSB} = 1$, ngược lại $\text{LSB} = 0$.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

- Các tính chất của số nhị phân.
  - Số nhị phân n bit có 2^n giá trị từ $0 \rightarrow 2^n - 1$.
  - Số nhị phân có giá trị $2^n - 1$: 1 ... 1 (n bit 1), và giá trị 2^n : 10 ... 1 (n bit 0).
  - Số nhị phân có giá trị lẻ là số có $\text{LSB} = 1$, ngược lại $\text{LSB} = 0$.
- Các phép toán học trên số nhị phân: phép cộng, phép trừ, phép nhân và phép chia.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

- Các tính chất của số nhị phân.
  - Số nhị phân n bit có 2^n giá trị từ $0 \rightarrow 2^n - 1$.
  - Số nhị phân có giá trị $2^n - 1$: 1 ... 1 (n bit 1), và giá trị 2^n : 10 ... 1 (n bit 0).
  - Số nhị phân có giá trị lẻ là số có $\text{LSB} = 1$, ngược lại $\text{LSB} = 0$.
- Các phép toán học trên số nhị phân: phép cộng, phép trừ, phép nhân và phép chia.
- Mã nhị phân: BCD (Binary Coded Decimal), mã Gray, mã Led 7 đoạn, Mã ký tự ASCII.

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

- Phép cộng số nhị phân.

0	+	0	=	0
0	+	1	=	1
1	+	0	=	1
1	+	1	=	0 <u>nhớ 1</u>

$$\begin{array}{rcccccc} & & & 1 & & 1 & & 1 & & \\ & 1 & 0 & 1 & 1 & 1 & & & & \\ + & & & & & 1 & 0 & 1 & & \\ \hline 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & & & & & \end{array}$$

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

- Phép cộng số nhị phân.

$$\begin{array}{rcl} 0 + 0 & = & 0 \\ 0 + 1 & = & 1 \\ 1 + 0 & = & 1 \\ 1 + 1 & = & 0 \text{ nhớ } 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 1 1 \\ 1 0 1 1 1 \\ +   1 0 1 \\ \hline 1 1 1 0 0 \end{array}$$

- Phép trừ số nhị phân.

$$\begin{array}{rcl} 0 - 0 & = & 0 \\ 0 - 1 & = & 1 \text{ mượn } 1 \\ 1 - 0 & = & 1 \\ 1 - 1 & = & 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} -1 -1 -1 \\ 1 1 0 1 0 \\ -   1 1 1 \\ \hline 1 0 0 1 1 \end{array}$$

Chương 0: Giới thiệu hệ thống số đếm

3. Số nhị phân

Chương 1: Đại số Boole và các cổng logic cơ bản

1.1 Giới thiệu đại số Boole.

Chương 1: Đại số Boole và các cổng logic cơ bản

1.1 Giới thiệu đại số Boole.

1.2 Cấu trúc đại số Boole.

Chương 1: Đại số Boole và các cổng logic cơ bản

1.1 Giới thiệu đại số Boole.

1.2 Cấu trúc đại số Boole.

1.3 Hàm Boole.

Chương 1: Đại số Boole và các cổng logic cơ bản

- 1.1 Giới thiệu đại số Boole.
- 1.2 Cấu trúc đại số Boole.
- 1.3 Hàm Boole.
- 1.4 Các phương pháp biểu diễn hàm Boole.

Chương 1: Đại số Boole và các cổng logic cơ bản

- 1.1 Giới thiệu đại số Boole.
- 1.2 Cấu trúc đại số Boole.
- 1.3 Hàm Boole.
- 1.4 Các phương pháp biểu diễn hàm Boole.
- 1.5 Các phương pháp tối thiểu hóa hàm Boole.

Chương 2: Hệ tổ hợp

Chương 2: Hệ tổ hợp

2.1 Khái niệm chung.

Chương 2: Hệ tổ hợp

2.1 Khái niệm chung.

2.2 Phân tích mạch logic tổ hợp.

Chương 2: Hệ tổ hợp

- 2.1 Khái niệm chung.
- 2.2 Phân tích mạch logic tổ hợp.
- 2.3 Thiết kế mạch logic tổ hợp.

Chương 2: Hệ tổ hợp

- 2.1 Khái niệm chung.
- 2.2 Phân tích mạch logic tổ hợp.
- 2.3 Thiết kế mạch logic tổ hợp.
- 2.4 Mạch mã hóa và giải mã.

Chương 2: Hệ tổ hợp

- 2.1 Khái niệm chung.
- 2.2 Phân tích mạch logic tổ hợp.
- 2.3 Thiết kế mạch logic tổ hợp.
- 2.4 Mạch mã hóa và giải mã.
- 2.5 Mạch ghép kênh và mạch phân kênh.

Chương 2: Hệ tổ hợp

- 2.1 Khái niệm chung.
- 2.2 Phân tích mạch logic tổ hợp.
- 2.3 Thiết kế mạch logic tổ hợp.
- 2.4 Mạch mã hóa và giải mã.
- 2.5 Mạch ghép kênh và mạch phân kênh.
- 2.6 Mạch cộng.

Chương 2: Hệ tổ hợp

- 2.1 Khái niệm chung.
- 2.2 Phân tích mạch logic tổ hợp.
- 2.3 Thiết kế mạch logic tổ hợp.
- 2.4 Mạch mã hóa và giải mã.
- 2.5 Mạch ghép kênh và mạch phân kênh.
- 2.6 Mạch cộng.
- 2.7 Mạch so sánh.

Chương 2: Hệ tổ hợp

- 2.1 Khái niệm chung.
- 2.2 Phân tích mạch logic tổ hợp.
- 2.3 Thiết kế mạch logic tổ hợp.
- 2.4 Mạch mã hóa và giải mã.
- 2.5 Mạch ghép kênh và mạch phân kênh.
- 2.6 Mạch cộng.
- 2.7 Mạch so sánh.
- 2.8 Mạch tạo bit và kiểm tra chẵn lẻ.

Chương 3: Mạch tuần tự

Chương 3: Mạch tuần tự

3.1 Khái niệm.

Chương 3: Mạch tuần tự

3.1 Khái niệm.

3.2 Các phần tử cơ bản của hệ tuần tự.

Chương 3: Mạch tuần tự

3.1 Khái niệm.

3.2 Các phần tử cơ bản của hệ tuần tự.

3.3 Mạch tuần tự thông dụng.

Chương 4: Mạch phát xung và tạo dạng xung

Chương 5: Bộ nhớ bán dẫn